

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування відділення надання
соціальних послуг в умовах цілодобового перебування №1
комунальної установи «Центр надання соціальних
послуг» Збаразької міської ради**

13.03.2025

м. Тернопіль, 2025

I. ВСТУП

У межах реалізації проекту «Регіональні групи національного превентивного механізму», що здійснюється Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з метою апробації моделі автономної роботи громадських моніторів у складі регіональних груп під час здійснення повторних відвідувань національного превентивного механізму до місць несвободи, 13.03.2025 регіональною групою національного превентивного механізму у Тернопільській області (далі – група РГ НПМ) здійснено відвідування відділення надання соціальних послуг в умовах цілодобового перебування № 1 комунальної установи «Центр надання соціальних послуг» Збаразької міської ради (далі – установа, заклад, відділення, стаціонарне відділення).

Відвідування здійснювали члени РГ НПМ:

Кручова Соломія Михайлівна, представник громадської організації, керівник групи РГ НПМ;

Шевченко Уляна Степанівна, представник громадської організації, член групи РГ НПМ.

Загальна інформація про установу:

Відділення знаходиться за адресою: с. Заруддя, вул. Грушевського, 23, Тернопільський р-н, Тернопільська обл., 47402 (фото 1, 2).

Заклад розрахований на перебування 30 осіб. На день відвідування у закладі перебувало 25 осіб, з яких 14 чоловіків та 11 жінок, 8 ліжкових хворих, 8 осіб з інвалідністю, 17 осіб належать до маломобільних груп населення.

Усі підопічні закладу дієздатні особи.

Стаціонарне відділення є структурним підрозділом комунальної установи «Центр надання соціальних послуг» Збаразької міської ради, яке забезпечує створення належних умов проживання, соціально-побутового, медичного обслуговування, надання соціальних послуг та проведення комплексу реабілітаційних заходів.

Підопічним стаціонарного відділення гарантуються:

- створення належних умов проживання, соціально-побутового обслуговування;
- направлення в установленому законодавством порядку до закладу охорони здоров'я, що надає медичну допомогу відповідного виду;
- створення умов для участі в культурно-дозвільних заходах з урахуванням побажань підопічних;
- проведення комплексу реабілітаційних заходів;
- залучення до заходів, спрямованих на ведення активного способу життя, з урахуванням стану здоров'я та побажань підопічних, створення для цього відповідних умов;
- забезпечення захисту і підтримки, представництва інтересів, поінформованості про права;

- організація заходів з метою залучення до життєдіяльності місцевої громади;
- цілодобовий доступ до засобів зв'язку;
- можливість використання особистих речей;
- забезпечення поваги до честі та гідності, запобігання дискримінації;
- здійснення опіки та піклування у визначених законодавством випадках;
- доступ до перегляду особистих документів та особової справи, виготовлення їх фотокопій;
- можливість зустрічатися з рідними та друзями у відділенні;
- захист від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, способів поводження та покарання.

Протягом 2025 року у закладі не було встановлено випадків смерті підопічних. У 2024 році в установі померли 5 підопічних.

Територія відділення огорожена, підопічні вільно пересуваються нею. На території закладу розташована молитовна капличка, харчоблок, пральний комплекс, котельня, склад, господарські споруди. Територія установи озеленена, наявні доріжки для прогулянок та лави для відпочинку. Також на території закладу вирощують овочі, зелень та фрукти для підопічних.

На вході у заклад наявна кнопка виклику персоналу.

Будівля обладнана протипожежною системою захисту, наявні вогнегасники. Розроблено Порядок дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій. Евакуаційні шляхи не захащені та наявні евакуаційні знаки.

У житловому приміщенні стаціонарного відділення 8 житлових кімнат. Підопічні забезпечені меблями, постільною білизною та одягом.

Кімната відпочинку використовується в якості кімнати для відвідувачів.

Вікна закладу не заграбовані. Природне та штучне освітлення в житлових кімнатах закладу задовільне.

Підопічні проживають у кімнатах від двох до чотирьох осіб. Санітарний стан постільної білизни та одягу підопічних задовільний. Працівниками проводиться належне прибирання в житлових кімнатах та приміщеннях загального користування. Забезпечується відповідний догляд за особами похилого віку: надається допомога у годуванні, здійсненні індивідуальних санітарно-гігієнічних процедур.

Під час відвідування підопічні були охайно одягнені та зацікавлені у спілкуванні. Також усі підопічні, за необхідності, забезпечені допоміжними засобами пересування (кріслами колісними, ходунками) (фото 3).

В установі працюють 18 працівників, з них 4 сестри медичні, 4 медичні сестри по догляду за хворими, 1 санітарка-ванниця, 1 санітарка-прибиральниця.

Вночі у відділенні залишається медичний персонал: 1 сестра медична та 1 медична сестра по догляду за хворими.

На одну особу на один день середня вартість витрат на медикаменти становить 19 грн.

Первинну медичну допомогу підопічні отримують відповідно до декларацій про вибір лікаря. За потреби для підопічних викликають бригаду екстреної швидкої допомоги.

До закладу навідуються священнослужителі різних конфесій. На території закладу розташована капличка (фото 4).

Наявний генератор забезпечує функціонування закладу у разі відключення електроенергії.

У закладі забезпечено доступ до питної води, зокрема у коридорі та всіх житлових кімнатах в доступних місцях наявні бутлі з питною водою.

У стаціонарному відділенні організовано чотириразове харчування, середня вартість якого на одного підопічного на один день становить 65 грн.

Під час відвідування встановлено, що працівниками харчоблоку відбираються добові проби з приготовлених страв. Наявне щоденне та перспективне меню.

Приміщення харчоблоку охайне та чисте. Дотримано маркування продуктів і терміни їхнього зберігання.

Скарг на харчування підопічні не висловлювали.

У закладі наявні інформаційні стенди, у тому числі інформаційний стенд про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Також наявні контактні дані центру надання безоплатної правової допомоги (фото 5).

Заклад приєднано до мережі wi-fi. У кімнаті відпочинку та у житлових кімнатах підопічних наявні телевізори (фото 6).

Також підопічні мають можливість користуватися особистими телефонами.

Під час вивчення затверджених посадових інструкцій медичних працівників встановлено, що до функціональних обов'язків медичного персоналу включено пункт про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання, як це передбачено статтею 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Група РГ НПМ провела особисте конфіденційне спілкування з 25 підопічними та 5 працівниками відділення.

Скарги на неналежне поводження, катування, приниження честі та гідності, від підопічних до групи РГ НПМ не надходили.

Попередні зауваження

Попереднє відвідування НПМ здійснено 16.08.2023, за результатами якого надано рекомендації:

Комунальній установі «Центр надання соціальних послуг» Збаразької міської ради забезпечити:

- контроль за усуненням недоліків та вжиття заходів щодо забезпечення безпечних та комфортних умов проживання підопічних;
- облаштування укріття з урахуванням вимог чинного законодавства.

Відділенню надання соціальних послуг в умовах цілодобового перебування № 1 комунальної установи «Центр надання соціальних послуг» Збаразької міської ради забезпечити:

- дотримання норм житлової площі з розрахунку не менше 8 м² на одну особу;
- дотримання вимог Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»;
- контроль за належним веденням необхідної документації у стаціонарному відділенні;
- вирішення питання проходження підопічними щорічного медичного огляду вузькопрофільними спеціалістами;
- проведення комплексу реабілітаційних заходів відповідно до індивідуального плану реабілітації;
- контроль за додержанням медичними працівниками правил зберігання лікарських засобів.

Вказані рекомендації виконано частково.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України)

1. У закладі відсутні захисні споруди (укриття) та будь-які обладнані підвальні приміщення, які мають забезпечувати можливість безпечного перебування підопічних закладу у разі повітряної тривоги або обстрілів, що не відповідає вимогам пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності (далі – Державний стандарт), затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198, абзацу другому підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185, та вимогам наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту».

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 48 Конституції України).

2. В одній з кімнат підопічних площа є меншою від встановленої норми, що є порушенням норм житлової площі на особу та не відповідає вимогам ДБН В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення» (далі – ДБН В.2.2-18:2007).

Порушення права на повагу до приватного і сімейного життя (стаття 8 Європейської конвенції з прав людини).

3. У ванній кімнаті відсутні шторки або ширми, чим порушується право на приватність підопічних (фото 7).

Порушення права осіб з інвалідністю та маломобільних осіб (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

4. Заклад не пристосований до потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, що не відповідає вимогам ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», а саме коридори закладу не обладнані поручнями. Також санітарно-гігієнічна кімната не пристосована для осіб з інвалідністю.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

5. В осіб з інвалідністю наявні індивідуальні програми реабілітації осіб з інвалідністю, проте реабілітаційні заходи відповідно до них не надаються.

Порушення права на ефективні засоби юридичного захисту (стаття 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 40, 57, 59 Конституції України).

6. Відповідно до статті 14 Закону України «Про безоплатну правничу допомогу» отримувачі соціальної послуги належать до переліку суб'єктів права на безоплатну вторинну правничу допомогу, гарантовану державою, яка полягає у здійсненні заходів захисту, процесуального представництва, наданні допомоги у складанні процесуальних документів. Проте у закладі не налагоджена співпраця з місцевим центром з надання безоплатної правничої допомоги, що призводить до порушення права підопічних на професійну правничу допомогу.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Збраська міська рада:

1.1. Забезпечити облаштування укриття відповідно до вимог чинного законодавства.

2. Відділенню надання соціальних послуг в умовах цілодобового перебування № 1 комунальної установи «Центр надання соціальних послуг» Збаразької міської ради:

2.2. забезпечити дотримання норм житлової площі на одну особу;

2.3. облаштувати ванну кімнату шторками або ширмами для забезпечення права на приватність під час проведення санітарно-гігієнічних процедур;

2.4. забезпечити дотримання вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд».

2.5. забезпечити проведення комплексу реабілітаційних заходів відповідно до індивідуального плану реабілітації;

2.6. налагодити співпрацю з місцевим центром з надання безоплатної правничої допомоги.

Керівник групи НПМ

Соломія Кручова

Фотоматеріали**Фото 1****Фото 2****Фото 3****Фото 4**

Φοτο 5**Φοτο 6****Φοτο 7**